

Mostno novico.

Važne volitve letošnjo jesen.
Vse stranke se pripravljajo. Prohibicija bo
zopet glavni
predmet.

BAKER NI KANDIDAT.

—Meseca avgusta se vršijo primarne volitve za kandidate raznih strank. Letos bo treba voliti župana, vse councilmane, o mokri ali suhi državi, o dveh milijonov novih izdatkov za mestne potrebe in še druge manjše stvari. Vse stranke imajo pripravljene svoje kandidate. Socialisti postavijo le enega županskega kandidata, in sicer bo eden izmed sledečih: C. E. Ruthenberg, Tom Clifford ali Jos. E. Robb. Dosedaj se še ni glasovalo. Republikanci imajo sedaj pet kandidatov, in sicer Davis, Norton, Meals, David in Cline. H. E. Emerich iz 26. warda je kandidat za councilmana. Bivši senator Burton, republikanec, se pripravlja za drugo leto kot kandidat za predsednika Z. D.

—Umrl je Frank Marn, star 29 let, doma iz Stange pri Litchfieldu. Dne 4. januarja se je poročil kot zdrav in čvrst mladi mož, in danes pa ga že ni več med nami. Bival je svoje dni v Kansas, kjer je bil pomožni šerif in priljubljen med rojaki. Tam zapuša tudi brata John Marna, ki je tudi jako znan v Clevelandu. Pokojni je bil član dr. Lunder-Adamič, ki mu je priredilo v pondeljek zjutraj lep pogreb.

—A. Gubanec je vzor domoljubne Slovenke. Nabirala je med rojaki v Nottinghamu za Slovensko Ligo in v kratkem času je nabrala \$11.00, katero je izročila tajniku Slovenske Lige. Naj bi našla ta vzorna roditeljkinja mnogo posumnikev. (Pri prijateljskem omizju gostilni Frances Lausche so zopet nabrali \$7.00. Tekom zadnjega tedna se je vpisalo 112 novih članov.)

—Kot smo že poročali, je policija izdala povelje, da se morajo vse ženske javnih hiš v okolici Hamilton ave. preseliti iz svojih prostorov do 31. marca in popolnoma prenehati s svojim "poslovanjem". Sedaj pa so se dvignila vsa ženska društva, ki protestirajo proti temu. Ženske so se izrazile, da če se javne hiše v gotovem delu zapro, da bodo te ženske kugo in nemoralnost raznesle po celim mestu. In ker so ženske protestirale, so jih pa napadli v nedeljo clevelandski duhovni na priznanih. Več duhovnov se je izjavilo, da bi te ženske tudi Kristus preganjal, če bi prišel v Cleveland.

—Jakob Homovec, ki je bil 4. oktobra 1914, po nesreči ustreljen v prsa, toži sedaj lastnika puške, Johna Možina, na \$25.000 odškodnine. Kakor znano, je bil Jakob Homovec zaposlen hiši Johna Možine v West Parku kot mizar, in John Kos, prijatelj Možinata, se je igral v njegovi bližini s puško, ki se je mahoma sprožila in Homovec nevarno v prsa zadela.

—Avtomobil, naložen s štiriimi roparji, je stražil v soboto zvečer in v nedeljo zjutraj po mestu. Roparji v avtomobilu so se ustavili na osmih krajih in oropali osem oseb. Med drugimi žrtvami je bil tudi Slovenec Louis Bricej. Njega so banditi ustavili na vogalu Glass ave. in Norwood Rd. ter ga oropali za \$50. Bricej stane na 1117 E. 63rd St. Policija ni nikogar dobila.

Jugoslovanska Liga - gotova stvar.

Velik naroden dan je bil to. Narodni praznik vseh Jugoslovancev, zahtevajočih svobode iz tisočletnega robstva! Tam od Atlantika pa od dalečnega Pacifika so pribiteli rodoljubi, pregnani po tiraniji iz svoje domovine, da se zberejo enkrat skupaj, in — ker njih bratom v rojstnem kraju ni dana svoboda, da bi zahtevali ono, kar se pravi človeška dostojnost, svoboda mišljenja, samovlade, so ti bratje v tuji ni povzdignili svoj ogromen glas, da se jih je čulo po širnem svetu. Brzobjav je raznesel po širni Ameriki vest, da se je ustanovila federacija Jugoslovancev, podmorski kabel je nevel novico isti dan v Evropo.

Prav ljudski zastopstvo je bilo to. Nad petsto delegatov na enem samem zborovanju, tega se ni zgodilo še v Zjed. državah. In delegatje niso prišli prisiljeni, pač pa radevoljno, gnani od želje po narodni svobodi, da postavijo temelj naši bodoči zgradbi — Jugoslaviji. Tu se je videlo, kako čuti narod, kako silno ga je prevzel ideja po svobodi in neodvisnosti. Nobenega usiljevanja nobenega diktatorstva, nobenih groženj, pač pa kot ena duša so se objeli trije bratski Jugoslovanski narodi in si prisegli skupno, delovati in umreti za idejo — za idejo svobode in neodvisnosti!

Slovenski shod se je vršil dne 9. marca v "Little Bohemia" dvorani. Po kratkem posvetilu, zakaj so se zbrali, se je sprejela naslednja resolucija:

RESOLUCIJA.

Delegatje 27. podružnice zbrani pri ustanovitvi "Slovenske Lige" dne 9. in 10. marca 1915 v "Little Bohemia" dvorani, zastopajoči slovensko ameriške državljane in nedržavljanke, sprejeli smo naslednjo resolucijo:

1. Protestiramo proti nemškemu nasilju in njegovi povzročitvi svetovne vojne.

2. Protestiramo najodločneje proti krutemu zatiranju avstro-ogrske vlade napram narodnim nedolžnim žrtvam.

3. Protestiramo proti nesramnemu barantanju z našimi slovenskimi pokrajini, ne da bi se pri tem vprašalo narodno voljo.

4. Protestiramo, da bi bilo kodaj naše slovensko Primorje, ali splot kak del našega ozemlja lasti Italije, ali kakega drugega tujega naroda.

Dasiravno nismo nikaki preokoli, vendar pa za gotovo pričakujemo, da se izvrši po tej vojni velik politični preobrat, pri katerem se bodo vpoštevale pravice težnje vseh prizadetih narodov — Zato zahtevamo:

1. Da se združi vse Slovence, živče v različnih, politično ločenih pokrajinah, v eno samopravno celoto;

2. da naj velja za njo načelo svobode, enakopravnosti in bratstva. Na podlagi tega:

Spoznavamo, da je svoboda predpogoj razvoja vsakega kulturnega naroda;

spoznavamo, da je politična, verska in socialna enakopravnost podlaga trajnega zadovoljstva narodov;

spoznavamo, da je bratstvo, ki nam velevala, da se mi kot majhen narod zvežemo na imenovani podlagi s svojimi krvniki in sosedji v Jugoslovansko federacijo.

Chicago, Ill. dne 10. marca 1915. Ta resolucija nam pove vse, zakaj smo se zbrali v Ligo, in kaj je naše stremiljenje. Na podlagi tega se bo delalo v bodočnosti. Da pa se vemo ravnavati, ki smo pri ligi, in vsi

naši bratje, ki se pristopijo v Ligo, so naši delegatje naredili tudi umestna kratka, pa jedrnatna pravila, ki se glase kot sledi:

Slovincem in Slovenkam.

"SLOVENSKA LIGA."

1. Razmere, v katerih se nahaja sedaj slovenski narod v stari in novi domovini, prisililo nas je ameriške Slovence, da se združimo v "Slovensko Ligo".

2. Namen "Slovenske Lige" je samoodbrambno delo v dosegu kulturne, politične in gospodarske osamitovitve slovenskega naroda.

3. V dosegu tega vabi "Slovenska Liga" v svojo organizacijo vse Slovincem in Slovenkam brez ozira na njihov stan, versko in politično prepričanje.

4. Vstanavljajo naj se zato povesodi po Združenih državah Amerike in Kanade, kjerkoli živijo Slovinci, podružnice "Slovenske Lige".

5. Članarina za "Slovensko Ligo" je najmanj letnih \$1.00.

6. "Slovenska Liga" vsrednja se v izvrševalnem odboru, ki ga volijo podružnice povsod po svojih pooblaščenih.

7. Izvrševalni odbor sestaja iz: predsednika, treh tajnikov, blagajnika in dveh odbornikov.

8. Zastopstvo v odboru se daje tudi vsem, Slovenski Ligi naklonjenim slovenskim časopisom.

9. Glavni blagajnik polaga varščino v roke predsednika.

10. Občni zbor vrši se po potrebah in okoliščinah, najmanj pa vsako drugo leto v mesecu marcu. Kraj določa odbor.

11. Pravico do sklicanja občnega zbora ima izvrševalni odbor.

12. Izvrševalni odbor določa delokrog posameznim odbornikom.

Chicago, Ill. dne 11. marca 1915. Delegatje:

Geo. L. Brožič, Ivan Jager, Frank Justin, Ed. Kalish, Rev. Matej Kebe, M. Kovač, Ivan Novak, Rudolf Perdan, Dane P. Predovič, Frank Sakser, Rev. Frank Saloven, Rudolf Trošt, Math Varšek.

Tu imamo jasno začetno pot, jednato povedano vse, kako se nam treba ravnavati. Po konstituiranju pravil, se je zvočil odbor, ki je sledeč: Frank Sakser, New York, predsednik, Edvard Kalish, Cleveland, tajnik, John Jager, Minneapolis, blagajnik. Publikacijski odbor: R. A. Trošt, New York, in John Blatnik, Seattle, Wash. To je vrhovni odbor, kar se tiče delovanja "Slovenske Lige". Moč in delo tega odbora je označeno v pravilih. Kakor hitro položi blagajnik varščino, pošljejo podružnice svoje darove in prispevke na gl. blagajnika.

Sreda, 10. marca pa je bila določena za skupno zborovanje Hrvatov, Srbov in Slovincem. Velikanska dvorana hotela La Salle je bila praznično opremljena in nad 500 delegatov je sprejela v svojo sredino. Vršilo se je tako veličastno narodno zborovanje, kot se pač more vršiti le ob času, kadar trije bratski zatirani narodi v gledajo pred seboj zarjo svobode, do katere so hodili tisoč let, predno so jo uzrli.

Vsaka narodnost že imela svojega govornika. To narodno zborovanje je veličastno vodil don Niko Gršković iz Clevelanda. Sprejela se je naslednja, velepomembna resolucija, ki velja za vse tri jugoslovanske narode:

RESOLUCIJA:

"Zastopniki Jugoslovancev iz Avstro-Ogrske, ki živijo v Zjed. državah Severne Amerike, zbrani dne 10. sušca, 1915 na zborovanju in dogovoru v mestu Chicago, država Illinois, izjavljamo:

Hrvat, Srbi in Slovenci so en in isti narod, z enim in istim jezikom, ki stannjejo pod raznimi imeni in v mnogih pokrajinah jugo-vzhodnje Avstro-Ogrske monarhije, v kraljevini Srbiji in kraljevini Crngorici. Skupno ime jim je Jugoslovani.

Jugoslovani Avstro-Ogrske monarhije, v kateri vladajo dva naroda, Nemci in Mažari, trpijo in stradajo v popolni sužnjosti. Političnih pravic nimajo nobenih, gospodarsko so do skrajnosti izrabljeni in izsesovani, pri kulturnem napredku so zapostavljeni in odganjani, narodno so uničevani, socialno tlačeni in zapostavljeni.

In tega stanja nečemo več prenašati, če hočemo, da ohranimo svojo narodno individualnost in obstanek.

Edino svojo rešitev vidimo v osvoboditvi takega položaja in v prekinjenju vsake zveze z Avstro-Ogrsko monarhijo, in sigurni naš obstanek, razvoj in napredek vidimo samo v edinstvenem državnem organizmu vseh Jugoslovancev danhašnje Avstro-Ogrske monarhije, kraljevine Srbije, in poleg tega želimo združitev v eno državno celoto vseh jugoslovanskih pokrajin Avstro-Ogrske monarhije in kraljevine Srbije.

Zato se pa z zaupnostjo država, do zaveznikov držav, ki vodijo skupno vojno za osvoboditve podjarmljenih narodov, v trdnem pričakovanju, da bodo resno računali tudi z nami Jugoslovani in od svoje strani vse mogoče naredili, da v resnici pride do ustvarjenja teh naših opravičenih in edino rešilnih želj in teženj, in na ta način do urejenih razmer na jugu in do ravnotežaja mednarodnih odnosov v Evropi."

To je jasna in čista zahteva Jugoslovancev: Prekiniti vsako nadaljnjo politično zvezo z Avstrijo in ustanoviti enotno jugoslovansko državo, kjer bomo vsi trije jugoslovanski narodi kot bratje! In potem program, ki ga ho delalo. Ruska, francoska in angleška vlada so obveščene o tem, in storile bodo svojo dolžnost.

V glavni odbor jugoslovanske federacije so bili izvoljeni sledeči: Glavni predsednik dr. Biankini iz Chicago, H. Stajčić gener. tajnik, Rev. N. Gršković, vrhovni nadzornik, Jos. Marohnič, podpredsednik za Srbe, Frank Sakser, podpredsednik za Slovincem, M. Kranjevič, eksekutivni tajnik za Srbe, Edvard Kalish, za Slovincem, V. Akacić, za Hrvate; drugi člani eksekutivnega odbora so: J. Krešić, N. Palandić, T. Lesković, R. A. Trošt. Glavni blagajnik je Tripo Krstović iz Cementon, N. Y.

Jugoslovani, vaša dolžnost je, če nečete pustiti, da narod zgine iz površja ali da vas dohitijo še hušja sužnjost, da stopite v vrste Lige. Tisoče in tisoče narodnih delavcev je treba, za vas vse je prostor v Ligi. Sedaj ali nikdar! Za svobodno, neodvisno Jugoslavijo!

Najboljši naročnik je oni, ki vestno vselej prebere vsa list, ga priporoča drugemu in vselej ob času ponovi naročnino. Ali ste jo že plačali?

Avstrija v dogovoru z Lahi.

Nemški poslanik posreduje v Rimu, da Avstrija izroči Italiji gotov del svoje države. Italija bi se zato obvezala podpirati Nemčijo pri sklepanju miru. Nemci so pošiljali orožje Arabcem, da se dvignejo proti Italijanom. Angleži so pogнали Nemce za štiri milje nazaj. Več trgovskih ladij potopljenih. Na Ruskem se pripravlja nova silna bitka med Nemci in Rusi.

Angleži na bojni črti.

London, 14. marca. Zadnji teden so potisnile angleške čete nemško armado nazaj za štiri milje. Angleži pripisujejo svoje uspehe svojim izbornim topovom, ki so pravkar prišli na bojišče in so dosti boljši od nemških. Angleške indijske čete so z največjim junaštvom napadle nemške postojanke pri Nueve Chapelle, in zrakoplovci so z bombami razdrli železniško zvezo, da Nemci niso mogli poslati novih močij na bojišče. Streljanje s topovi je bilo najsilnejše v tej vojni, in potrjuje mnenje, da imajo Francozi kot Angleži najmodernejše topove, katere so šele pred kratkim dobili. Nemški strelni jarki v okolici štirih milj so popolnoma razdejani.

Ruski car na bojišču.

London, 14. marca. Ruski car Nikolaj je zapustil svoje bivališče v Carskem Selu in se s posebnim štabom podal na bojišče.

Silna draginja na Dunaju. Benetke, 14. marca. Avstrijska vlada je priznala, da vlada nezasišena draginja v Avstriji. Moka se prodaja na Dunaju po osem centov funt, in posušen grah po 11 centov funt, dočim se je lanskega leta prodajal po 4 cente. Mast je 4 krone kilogram, dve kroni več kot pred vojno. Jajca se prodajajo po 7 do 8 krajcarjev eden, goveje meso je poldrugo krono kila. Ljudje čimdalje bolj uživajo konjsko meso. Kila konjskega mesa pride od ene krone do krone in pol kilogram. Sladkor je ostal po skoro stari ceni. Kruh pa se je silno podražil, in mnogo manjših pekov je moralo zapreti pekarnice. Petrolej je osesdeset centov galona. Julija meseca 1. l. je bil 26 centov.

Šole zaprte.

Ker so skoro vsi moški, ki niso pohabljeni ali prestari, v armadi, primanjkuje delavcev povsod. Raditega je vlada izdala posebno določbo, da lahko vsi otroci od 12-14 leta ostanejo doma, in jim ni treba hoditi v šole. Šolska poslopja potrebujejo za ranjence in druge vladne stvari. Otroci bodo delali na poljih, ker Avstrija je v skrbeh, da pridelala mnogo poljskih pridelkov, ker sicer preti strašna lakota vsem pokrajinam.

Rusi proti Nemcem.

Petrograd, 14. marca. Nemci zbirajo silne čete v severni Poljski, v okolici Przasnyca, kjer so bili Nemci poraženi od Rusov. Nemška artilerija bombardira noč in dan, da preskusi ruske postojanke, nakar bi se izvršil infanterijski napad. Rusi so pripravljeni, in generalni štab je mnenja, da bo nemški naval zlahka odbit.

Potopljene angleške ladje.

London, 14. marca. Pomorski urad poroča, da so Nemci tekoma zadnjih štirih dni potopili sedem angleških trgovskih ladij. Nemškakrižarka Dresden, ki se skriva nekeje v južnih vodah, je potopila 27. febr. angleško ladijo Conway Castle. To križarko lovi devet angleških ladij.

Nemci morajo plačati.

Washington, 14. marca. Nem-

ška vlada bo morala plačati za potopljeno ameriško jadnico "William Frye", katero so potopili nekeje v južnem ameriškem vodovju. Zajedno se bo morala nemška vlada opravičiti radi tega zločina. Kapitan potopljenega ameriškega parnika se je izjavil, da morajo Nemci poleg vrednosti ladje plačati še posebno odškodnino.

Nemci in Italijani.

Rim, 14. marca. Tu se poroča, da je nemški poslanik obljubil Italiji, da pregovori Avstrijo, da odstopi Italiji gotove pokrajine, če se Italija zaveže, da bo pri sklepanju miru glasovala za Nemčijo in branila nemške koristi.

Barantanje z Italijo.

Pariz, 15. marca. Casopis "Temps" poroča, da se je pretekli teden vršil na Dunaju kronski svet, katerega so se udeležili cesar, minister Burian, Tisza in načelnik generalnega štaba Hoetzendorf. Gena ministra in general Hoetzendorf so silili cesarja, da podari na vsak način Trent in južno Tirolsko Italijanom, in cesar je baje konečno toliko privolil, da začne glede odstopa teh krajev z Italijani prirediti dogovore. Glavni vzrok temu pa je, ker Nemčija pritiska na Avstrijo, da zadovolji Italijane.

Liga zahteva vojno.

Rim, 14. marca "Lega Nazionale", italijanska politična organizacija, je pravkar zvršila svoje zborovanje. Sprejela se je resolucija, da se oprosti vse Italijane avstrijskega jarmna. Zajedno je Liga poslala brzobjav kraljici Heleni, v katerem izreka Liga obudovanje do črnogorskega naroda, ki se tako junaško bori za obstanek in svobodo naroda proti tako silni premoči. Kakor znano, je laska kraljica Helena črnogorskega rodu.

Nemci hujskajo na vstajo.

Rim, 14. marca. Vlada je odzvala v Benetkah veliko množino pušk, ki so bile skrite v zabojih za pivo. To orožje so nameravali poslati Nemci Arabcem v Cirenejski, vzhodni Tripolis, da bi oborožili ondote arabske rodove proti Italijanom. Laški listi so radi tega nemškega hujskanja silno nevoljni. Listi pišejo: Ko je Avstrija samo stila in ni imela nobenih dokazov v rokah, da skušajo Srbi v Bosni revolucijo tedaj je Avstrija zahtevala od Srbov popolno zadoščenje. Nemčija pa skoro očito ruje proti Italijani in zaklada italijanske upornike z orožjem, da bi se uprli. Nadalje trdi italijansko časopisje, da je v Italiji mnogo nemških ogleduhov, ki poslušajo vse, in fotografirajo vse bolj važne kraje.

Čakajo na nemško križarko.

Newport News, Va., 14. marca. Štiri bojne ladje, dve angleški, dve francoski čakajo pred pristaniščem, da se prikaže nemška pomožna križarka Eitel Friedrich, ki se je zatekla v tuk. pristanišče. Angleške križarke so lovile nemško križarko tik pred vhodom v pristanišče, toda nemški križarji se je le posrečilo uiti v ameriško pristanišče. Ni se gotovo, ali bo ameriška vlada za-

povedala nemški križarki, da ostane v pristanišču ali bo morala nemška križarka odpeljati iz pristanišča.

Angleško uradno poročilo.

London, 14. marca. Nemške čete so zgubile tekom zadnjega tedna v bojih z našimi četami kakih 10.000 mož. Naše čete so zajele 1720 nemških ujetnikov. Naši zrakoplovi so razstrelili danes vojaški vlak blizu Dona.

Nemško poročilo.

Berolin, 14. marca. Več angleških ladij je obstreljevalo včeraj naše postojanke pri La Panne in Niuport. V Campagne distriktu so Francozi nehali napadati pod pritiskom naše artilerije. V Vogezih se je vreme spremenilo, in novi boji so se pričeli.

Franosko poročilo.

Pariz, 14. marca. Angleški zrakoplovci so z uspehom bombardirali Westende. Uspeh, ki so ga dosegli Angleži pri Nueve Chapelle, je popolen. Napredovali so za tri milje in zajeli 1500 metrov nemških strelnih jarkov. Nemci so obupno napadali angleške postojanke, toda so bili vselej odbiti.

Rusko poročilo.

Petrograd, 14. marca. Med rekama Niemen in Vislo so se vršili boji okoli Omuleva in Orzyo. Bojna črta se je razvila na 40 milj. V Karpatih divjajo zopet silni snežni zameti. V Lupkow prelazu smo zajeli 600 Avstrijcev. V Galiciji smo z lahkoto odbili avstrijski napad ob reki Dnjester.

Avstrijske poročilo.

Dunaj, 14. marca. Rusi so naše postojanke v Karpatih napadli na raznih točkah, toda vsi njih napadi so bili zaman. Boji pri Lupkow in Ušok gorskem prelazu niso prinesli Rusom koristi. Vrš se bitka ob reki Dnjester.

Položaj v Dardanelah.

London, 14. marca. Zaveznisko brodovje bombardira turške forte ob Dardanelah neutrudno naprej. Verjetne brzobjavke iz Aten poročajo, da so iz Carigrada pobegnili visoki turški uradniki, družine nemških častnikov in nemški ter avstrijski poslanik. Odpotovali so tudi trije turški ministri. Iz Aten prihaja zanimiva brzobjavka, da je bil nemški maršal von der Goltz ujet v Smyrni, kamor je prinesel važna naročila. Baje so ga ubili nemški častniki. Angleška oklopnica Queen Elisabeth je uničila dva turška tor-ta v zalivu Saros.

Draginja na Ruskem.

Petrograd, 14. marca. Tudi v Rusiji se poznajo posledice vojne na živilih. Meso in krompir ter moka so sicer poceni, toda pridelki, ki so bili poprej importirani, so dosegli visoke cene. Deset pomaranč se predaja za \$2.50. Nahaja pa se v obilici jajec, masla, rib in kavi-jarja.

Vzrok krize na Grškem.

Kot se poroča iz Bazla, je nastala ministerska kriza na Grškem, ker kralj Konstantin ni hotel dovoliti, da bi Anglija poslala preko Grške 20.000 vojakov na pomoč Srbiji.

Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$2.50
Povsemno brezplačno po 3 mesecih.

Doplačilo brez popusta in odbitka za vsa naročila.

Vsa pisma, dopisi in donatiji naj se pošiljajo na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
1110 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

HOWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRG, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Klanič) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertisers rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Registered as second-class matter January 31, 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 22 Tuesday March 16 1915

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

akademikov stopil v gostih vrstah kot borilec med kroge, ki se borijo za združjenje jugoslovanskih narodov. In ti slovenski akademiki so vrtili veliko delo, posebno ob političnih, ko so se razkrepili med narod in mu pripovedovali, kaj je to Jugoslavija, kaj pomeni združitev treh precej močnih jugoslovanskih plemen. Vzajemno delo teh mladih ljudi je povzročilo, da se je jugoslovanska ideja uveljavila v širše narodne kroge, in da je dobila svoja korenita in trdna tla. Na žalost so dunajski akademiki ustanovili tudi društvo z imenom: "Društvo Jugoslovanskih akademikov", in uspeh tega društva je bil, da je izšlo tudi nekaj omladinskih listov, ki so si pridobili za svoje moči najboljši in najbolj izobražene naše književnike.

Lahko je torej pojmiti, zakaj je bil proces združjenja tako hitro izvršen med Slovenci. Slovenski narod je bil od pamtike prva skala proti nemškemu navalu in raprostitanju na jug. In slovenski del našega naroda je moral nositi vedno najtežje posledice silnega nemškega navala. V slovenskih krajih je nemški element najbolj razširil svojo opasno akcijo in pretil je, da uniči zadnji narodni odpor. Veliki slovenski duhovci so se zavredali te nevarnosti, toda možnosti niso imeli, da bi ustavili silni nemški naval. Storil so vse v svojih močeh in se približali tudi vsem nižjim razredom, tako da je bil odpor proti germanizmu kolikor močnejši zasnovan na najbolj široki ljudski podlagi. Toda v onih časih delo slovenskih rodoljubov še ni pomenilo mnogo, ker jugoslovanska ideja še ni bila pregosto ukoreninjena. Moment občnega narodnega prebujenja še ni prišel. Čakalo se je, da celi narodni sloji prevzamejo idejo edinstva, in ko je ta moment prišel, tedaj so ga prevzeli tudi Slovenci z iskrenostjo, ki je jasno kazala zavestnost naroda.

Jugoslovanski pokret ima največji značaj za rešitev in razvoj slovenskega naroda. Tega se danes zaveda vsak bolj izobražen Slovenec in iskren rodoljub, kajti Slovenec mora biti prepričan, da če je odepeljen od drugih svojih jugoslovanskih bratov, da zgine kot kaplja v morju. In odnošaj slovenskega naroda proti germanizmu, verno predstavlja to sliko. Ta ne prestevalni slovenski narod bi bil od Germanov obsojen na popolno narodno propast v zvezi z nemci, toda zvezan in združen s Hrvati in Srbi, bi ohranil svoj značaj, svojo narodnost, svojo kulturo, razvijal in napredoval bi. Slovenci v zvezi s Hrvati in Srbi predstavljajo mlad in nov organizem z vsemi pogoji za krasen narodni napredek. In te nekaj: Slovenci v zvezi s Hrvati in Srbi pomenijo veličansko narodno silo in odpor proti zakletim narodnim sovražnikom — Nemcem. Tak narodni organizem ne bi samo dobro se ustavljal nemškemu navalu, ampak samo na ta način bi povečal svoj narodni značaj in te skupne sile uporabiti za boljši narodni napredek ter opravičiti na ta način svoj obstanek v veliki formaciji mnogorajnih evropskih narodov.

Slovenci so to zadnje čase jako dobro spoznali ter preračunali korist, ki jo bodo imeli v jugoslovanskem združenju. Jugoslovanski pokret, ki dela na združevanje pa je moral najti dovoljen odziv v slovenskem narodu samem. In Slovenci so se vresnici lepo odzvali. Uživali so se v jugoslovansko idejo in se izjavili, da je ta ideja njih edina narodna rešiteljica. Čakali so samo, da to idejo izpopolnejo srbski in hrvaški elementi, in ko se je to zgodilo, so Slovenci pristopili k nam v najbolj nejehtnih stvilih. In samo na ta način moremo pojmiti ne samo velikansko zanimanje za jugoslovanski pokret v starih domovini, pač pa tudi v svobodnih državah ameriških, kjer so se z nenavadno hitrostjo, z naravnost občudovalno poštenostjo osnovali Sloven-

ake Lige, katerih namen je: Združena Jugoslavija. In pogoj k hitrejšemu združenju Slovencev za jugoslovansko idejo je dala gotovo tudi avstrijska vlada, ki je ob početku vojne zaprla na stotine najboljše narodnih delavcev, stotine najboljših narodnih sinov, duhovnikov, pisateljev in narodnih vodnikov.

In zaključek je torej jako enostaven, rešitev slovenskega naroda leži v edinstvu s brati Srbi, brez tega edinstva je nadaljni obstoj in napredek vsakega jugoslovanskega naroda nemogoč.

Videli smo, da so bili Slovenci v borbi za svojo narodno samostalnost, najbolj izpostavljeni napadom nemških elementov, ki so hoteli, da se udomačijo v naših slovenskih krajinah. Slovenci proti tej vladni nasilni akciji niso imeli drugega orožja kot svojo narodno zavest. Po čisto slovenskih krajinah so Nemci ustanovili svoje kolonije, iz katerih so potem gojili naprej svojo samostalnost. In na ta način se je pričel slovenski element mešati z germanskim, in to največ v slovenskih okrajih, in v največjo škodo slovenskega naroda. Slovenci, ki so bili poprej popolnoma narodni, i po jeziku, po običaju in po zavesti, so naenkrat začutili med seboj upliveni nemškega duha, nemške zagrizenosti, videli so ta narod, kakor je od vlade protežiran, in postali so deloma po svojih krajih mlčni za narod. In to je bil nameravale germanska kultura med Slovenci. Pričeli da ubijajo narodno zavest, in drugič, da sprostijo germansko kulturo. Kadar se to zgodi, je je tak narod, ki n'zaveden, ki sprostuje sege in običaje drugih narodov, popolnoma zrel, da propade in nemška kultura praznuje bakanalije nad takim narodom, ki polagoma zgine.

Toda odpor je prišel in se nadaljeval z največjo silo. Narod se je med slovenskim narodom polno delavnih moči, ki o z največjo požrtvovalnostjo skušali pristnost slovenskega jezika, pristnost slovenskih običajev, bili so narodni ljudje, ki o preprečevalno dokazovali narodu, da ima slovenski narod isto tako pravice do življenja, kot vsak drug narod, na svetu. S tem se je gojila narodna zavest. Slovenski narod je postal eden izmed najbolj delavnih narodov na jugoslovanskem jugu. Slovenska gospodarska misel je ena prvih odlik, ki dičijo slovenski narod. Slovenski narod v zadnjih desetletjih je postal precej močan na gospodarskem polju, mala trgovina se je silno razširila, in poleg tega, narodna zavest je pripomogla, da se Slovenec ni dal udušiti od nikogar.

Slovenski narod v svojem dosedanjem razvoju je v resnici pokazal plemeniti svoj značaj le s svojo narodnega bogastva in blaginje ni mogel dvigniti, ker v tem mu je bil na potu nemški kapital in nemška zagrizenost. In to pride od tega, ker slovenski element, v zvezi z nemštvom, ni mogel izkoristiti svojih moči, svoje ga dela, in kar je Slovenec naredil, mu je pograbil Nemec se s šdom slovenskega dela okoristil. Kar se t'če gospodarskih razmer na debelo, je bil slovenski narod neprestano izkoriščen, in zato ni mogel uživati svobode dela, najbolj upliva na inicijativno delavskih sil. Ali z drugimi besedami: Vse ekonomsko in finančno delo Slovencev ni bilo na narodni podlagi, in le narodna svoboda in neodvisnost more garantirati razvoj naroda. In zato položaj Slovencev ni bil naraven, ni odgovarjal interesom naroda, in zato vsa aktivnost naroda ni mogla pripeljati do gotovih rezultatov. In ta nenaraven položaj Slovencev so upoštevali tudi drugi jugoslovanski narodi, posebno Ante Starčević, ki govori v svoji razpravi "Stranke u Hrvat-skoj" in kjer omenja Slovence: Ako vam je kaj do vere, ali jo morete ohraniti pred protestantizmom, ki vam je na pragu? Ako vam je do narodnosti, ali jo morate ohraniti proti ger-

manizmu in italijanizmu, ki se vam sladkajo? Ako vam je mar za blagostanje, za trgovino, za obrt, ali morate vse to dovesti, če ste sami prišli v Nemce in Italijane? Napredni pa, ako ste skupaj s hrvaškimi narodom, poskušajte na ta vprašanja odgovoriti: Koga čaka plod te vaše rodovne in kraane zemlje, te vaše velike sile, obrti in trgovinje, koga čaka vse to, če ne Nemcev in Italijanov, če ne bodete na narodni neodvisnosti in zavesti sami vzeli to delo v roke?

Na ta način je smatral Ante Starčević, ta veliki Hrvat, položaj Slovencev v narodnem, verskem in ekonomskem oziru. In ob istem času je Slovencev dokazoval, kakšne koristi imajo, če so v zvezi z Nemci, in kakšne, če so gospodarski in narodno popolnoma samostojni.

In ni težko za nobenega Slovence, da ugame koristi, ki jih ima od sebe, in ki jih ima od tujca. Koristi naroda so mnoge in vrlo dobičnanosne. Trojne so: Narodne, ekonomske in kulturne.

Povedali smo, kako silna borba se je vsila v pričetku, da se v Slovenskem narodu razvije čut za zvezo s Hrvati in Srbi. In Slovenci so prišli do spoznanja, da jim preti na o-samljenem stališču propast, in da morajo proti svojim narodnim sovražnikom zastaviti večji odpor, da sami sebe osvobodijo. In ta zavest je prignala Slovence v jugoslovansko idejo. In ker Slovenci sestavljajo en del jugoslovanske skupne, tudi dobro vedo, koliko dobijo, kadar v borbi proti germanizmu lahko računajo na pomoč bratov Hrvátov in Srbov — katerih glavna naloga bo, kadar se združijo vsi trije jugoslovanski narodi, da ravno tako varujejo slovenske interese kot svoje lastne.

Ustanovitev ene velike in močne države — Jugoslavije, o povzdignila ponos vseh treh bratskih narodov. Narod mora biti gospodarsko močan, da ne propade. In gospodarska moč jugoslovansko se bo branila in čuvala od treh narodov, ki so v eni državi strjeni, da delajo za en dobrobit: Za skupne interese Slovencev, Hrvátov in Srbov. Vsak član te silne jugoslovanske države bo imel poedno korist, Slovenci bodo lahko prišli do morja v mejah svoje lastne države, razvila se bo slovenska obrtnost in industrija, velik trgovski napredek bo povzdignil narodni element, naša bodočnost bo taka, da ne o treba iskati tujega kruha, ker ga bomo doma dobili lovolj.

In ko smo dobro premotili gospodarsko stran Slovencev v Jugoslaviji, nam je treba še omeniti kulturni pomen Jugoslavije. Slovenci so se že od nekdaj odlikovali z dobrimi in značajnimi ljudmi, in da jih ni zahtevali nemški element, bi slovenska kultura prekašala nemško, kajti Slovenci so izvanredni narod, ki ima za kulturo veliko več smisla kot germansko plemo. V germanskem plemenu še vedno tiči nekaj barbarizem, militarizem, želja po klanju, po tiraniji in despotizmu. Tega slovenski, posebno slovenski narod ne pozna. On je naklonjen k kulturi, Slovenec se hitreje izobraži kot kak drug narod, kadar se mu da prilika do izobrazbe. Narod slovenski, danes zanemarjen, po krivdi nemške avstrijske uprave, bi se neopričakovano dvignil, ker ima istro glavo. In Slovenci v borbi proti germanizmu, skupno z ostalimi Jugoslavlani, bi se lahko vedno kosali, da celo prekašali nemške elemente. Nam vsem je dan razum in prista volja, težnja po svobodi, po neodvisnosti nam mora biti zapisana v srce in dušo, in ta bistri narod slovenski, prost verig in suženjstva, svoboden v kulturi, politiki in ekonomiji, bo znal gotovo pokazati, da je vreden svobode.

Jasno je torej, da nam je treba iskati rešitve le v zvezi z drugimi jugoslovanskimi narodi. V tem skupnem delu, v tem skupnem prizadevanju za kulturo in narodno industrijo, bo

napredoval naš narod. In Jugoslavija bo ponosna na svojo plemenita. Dajte narodu priliko, da se izobraži, utrdi mu narodno zavest, pa boste videli, da je na svetu še druga kultura kot — germanska.

Ameriški Nemci.

Vsak, kdor nepristransko opazuje dnevnne dogodke, vda se doseljeni Nemci v Ameriki silno zanimajo za vojno v stari domovini, da po svojem časopisu, v pismih, na javnih shodih neprestano agitirajo in se vnamajo za svojo Germanijo. Tako delajo tudi druge narodnosti, ki so prisiljene v Ameriki, tako deloma včasih tudi mi Slovenci. Saj se vendar pri tem splošne stvari pregovor: Vsak priti rad prileti nazaj k svojem rodnemu gnezdu.

Toda priznati se mora, da so Nemci v tem oziru najboljše organizirani, in da posvečajo ameriški listi njih gibanju največ pozornosti. Nemški listi pozivljajo ameriške Nemce, da se organizirajo. Nemški listi se strastno borijo proti ameriškim listom, ker Nemci vedo, da ameriška javnost se bolj nagiblje k Francozom, Angležem in Rusom kot k Nemcem.

Glavni nemški list v Ameriki "New Yorker Staats-Zeitung" pozivlja Nemce, da se organizirajo, ker vsak poedini Nemec, ki prebiva v Zedinjenih državah, ali potomec Nemcev, mora sodelovati, kadar se širi nemški evangelij pri drugih narodih, kadar se pridiga o "nemški kulturi in pravici". Cilj takega organiziranja je, da se spreobrne javno mnenje v Ameriki v prilog Nemcev. Cilj nemške organizacije je, da nahujkajo ameriško ljudstvo proti Angležem in Francozom, in da bi tudi Amerikanci hodili po stopinjah Nemcev.

Toda o končnem uspehu nemškega delovanja obstojijo teške sumnje. "New York Sun" velik ameriški list v New Yorku, odgovarja na nemško organiziranje sledeče:

Organizirati se? Zakaj? Kaj se naj pričakuje od ameriških Nemcev? Nemčija ima državno postavlo, glasom katere Nemci lahko postanejo državljani druge, tuje države, toda s tem ne izgubijo svojih državljanstvih pravic v Nemčiji. In kadar bi Nemčija želela, tedaj bi vstali milijoni Nemcev po celim svetu in šli zopet braniti svojega cesarja, četudi so ti sočkrat prisegli, da se odpovejo vsem cesarjem in drugim monarhom. In vsak tak Nemec, če tudi je ameriški državljan, bi smatral vsakega tu-rojenega Amerikanca za izdajalca, če ne bi potegnil z Nemčijo, pač pa bi bil na strani Angležev in Francozov, ali pa celo popolnoma nevtralen.

In nemški krik za njih "fatherland" postaja jako značaje. Nekaj nemških kongresmanov v Washingtonu je pod krinko agitacije za svetovni mir, agitiralo v kongresu naravnost za podporo Nemcem od strani vlade. Človek bi v takih okoliščinah skoro gotovo vrjel, da se Nemci v Ameriki organizirajo, da z močnimi silami navale v Canado in se polastijo večjega dela kanadske zemlje. O nemških pripravah v Ameriki je pisalo že več časopisov, in vlada je zaprla že več Nemcev, ki so očitno ruvali proti obstoječemu sistemu. Baje se zbira v državi California in Washington večje čete Nemcev, ki so dobro preskrbljene z orožjem, in kadar se te čete čutijo dosti močnim, se navale v Canado.

Ameriški Nemci bi radi postali politični gospodarji, tako da bi dr. Dernburg kot glava nemške politične masine mozel zapovedovati ameriški vladi, da pripozna roparstvo Belgije, in kadar bi se to zgodilo, tedaj bi naši ameriški konzuli postali nepotrebni Nemcem. Jasno je, da se ameriški Nemci zavedajo, da je vse javno mnenje proti njim. Zato se lotijo vseh sredstev, da bi pridobili javno mnenje za sebe.

No, in to je jim na bo nedar posrečilo, ker njihova je poznana nemški militarizem, nemški barbarizem, ki je na dan v po svetu, odkar obstoji germanski rod.

Delavska zavest.

(Iz Pittsburgha, Pa.) Delavcem po širni Ameriki je gotovo znano, kako teško delavsko borbo je vodila delavstvo, takajšne "Westinghouse Electric Lanskage leta. Kaj je je trie & Manufacturing Co." v po štedenski borbi pridobilo? Konec štrajka je bil radi slabih čarov in nepopolne edinsti med delavci klavern ze delavce, štrajk se je svojecasno proglasil za dovršenim, ko je kompanija svojim delavcem stavi-lar sledede pogoje:

1. Kompanije vzamejo nazaj na delo vse delavce in delavke, ki so sedaj na štrajku, in se hočejo z njimi pogovarjati o delavskih ramerah potom posebnih odborov.
2. Priznava se odbor med delavci in delodajalci (Grievance Committee.) Starejšim delavcem in onim, ki hitreje in bolj vestno delajo, se povisa plača, in za slučaj slabih časov se bodejo odpustili od dela slabi in mladi delavci.
3. Delavski čas za vsakega delavca bo devet in tri četrt ure vsak dan. Kompanija dovoljuje organizacijo delavcev izven tovarne v cerkvena, politična, gospodarska in podporni društva.

In pod takimi pogoji se je vrnila večina delavcev na delo, toda dovolj veliko število štraj-

karjev je še do danes doma in nece na delo pod naravnimi pramojnimi pogoji. Unija štrajkarjev, ki je bila mlada in brez moči, je tako propadla, da je ostalo v njej samo še kakih 200 delavcev. Prizadevanje drugih uni, da se štrajk nadaljuje še dalje, je ostalo brez uspeha.

In kako je kompanija svoja obljube spornila, se vidi najbolje iz tega, kar hočemo navedeti:

Meseca novembra je skrajšala kompanija delavcem delo za 15 minut na dan. Plačila jim ni odtrgala. (Seveda ti reveži delajo od 12 do 13 centov na uro.)

Isti mesec je kompanija izdala svoj poseben list, ki se deli brezplačno delavcem. V tem listu ni drugega pisanega kot velikanska hvala in slavošpev kompaniji, kompanijskim delničarjem in njih priganjačem. Delavcem, ki so dvajset let neprestano delali v tovarni, se obljubuje nekaka pokojnina. (Dokler ošat raste, ima ose!

Dalje na tretji strani

ALI VI
ALI VAM PRIJATELJI TRPIJO NA
JETIKI
Sloveni zdravilni postajo
624 slučajev zdravljenih 1914
608 slučajev ozdravljenih.
Potom Oxyoline zdravilje
nja. Pridite v naš arad in vam
poka'emo ta pisma, ki vas pre-
pričajo.
Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
300 PERMANENT BLDG.
714 EUCALYPTUS

Zimski kašelj —
Kateri se ni hotel vdati nobenemu načinu zdravljenja ali katerega ste valid kateregakoli vzroka zanemarjali — se lahko hitro olajša in bolnik spravi zopet k zdravju, ako se uporabi
Severa's Balsam for Lungs
(Severa's Balsam za Pljuča). Njegovo talilno vrednost je izkazal v mnogih tacihi slučajih. Sledeti je eden izmed tih:
"Moja mala hčerka je imela kašelj" se od same. Dali smo ji Severa's Balsam za Pljuča in ko smo ponudili dva steklenici, je kašelj popolnoma izginil. Mi imamo Severa's Pripravek vedno pri roki in li so Severa's Balsam, Severa's Življenski Balsam, Severa's Kroglice, Severa's Zlati in srebrni kroglice, Severa's Jetrna kroglice in Severa's Goličarsko Olje. Vsi ti so istobitni pripravi.
Dr. E. Stanton St., Hudson, Pa.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS IOWA

Prva in edina sloven. trgovina s šivalnimi stroji,
pozivlja vse gospodinjke krojačice, in čevljarje, na blizajočo se spomlad in veliko tivanje. Ako nimate šivalnega stroja, kupite ga, in prihranite si veliko denarja v teh slabih časih.
Veliko vas tudi že ima stroje; pogledite jih natančno, če so dobri ali ne, ker od slabega stroja ne morete pričakovati dosti. Jaz vam stroj popravim in vas obvarujem drugih stroškov. Popravljam vsake vrste stroje, po najnižjih cenah od 75c naprej.
Kdor želi imeti nov stroj, ga lahko dobi na odplačila samo \$1.00 na mesec in sicer najboljšje SINGER šivalne stroje.
RUDOLF PERDAN,
6024 ST. CLAIR AVE.
Ustanovljen 1885 DOBITE PRISTNO OD VAŠEGA GROCERJA Ustanovljen 1885
HENKELS BREAD FLOUR
HENKELS BEST FLOUR
Za vsak in boljši kruh. Za krasno pečivo. Za vsako uporabo.
HBRUTE KUPONE — TI IMAJO VREDNOST.

Materina Žrtev.

Roman iz časa francoske revolucije.

Francoski epik: Victor Hugo.

Za Cl. Am. priredil L. J. P.

"Obleganci!" zakriči, "zakaj bi se nadalje prelivali kri! V naši oblasti ste. Podajte se. Pomnite, da nas je štirideset petsto proti vam devetnajstim. Udatje se!"

"Naredimo konec temu govoru!" kriči Lantenac. In petnajst krogelj se zakadi proti Cimourdainu.

"Napadite retirado!" kriči Gauvain. "Ali je kdo izmed vas, ki bi splezal po retiradi?"

"Jaz!" reče saržent Radoub.

Deseto poglavje.

Radoub.

Napadniki so bili začudeni, kar so zdajci zagledali pred seboj. Radoub je bil s svojimi šestimi možmi prvi prišel skozi odprtino v notranjost stolpa, in izmed njegovih šest mož so štirje padli. Ko je zakričal "Jaz!", so ga videli, da se umika, kar se je vsem čudno zdelo. Nizko sklonjen, skoro plazivši se med posameznimi padlimi trupli, pride do odprtine in stopi na prosto. Ali je mislil na beg? Ali bo tak mož pobegniti? Kaj neki pomeni to?

Ko je Radoub zunaj, si pomane oči, ki so bile še vedno polne dima in teme. Potem pa pogleda proti zvezdam na nebu in na stolp. Zadovoljno pokima z glavo kot bi hotel reči: Nisem se zmotil.

Radoub je opazil, da je segala velika odprtina v stolpu skoro do prvega nadstropja, prav do oken, katerih železna ograja je bila prebita od topovske krogelje. Železni koli so viseli navzdol, in mož bi se lahko plazil po njih. Da, plazil, toda ali more tudi splezati tja gori? Da, lahko, če bi bil mačje narave.

In Radoub je imel v sebi precej mačje narave. Star vojak je lahko mlad mož. Radoub, francoski gardist, še ni imel štirideset let, toda bil je učen in čil.

Zdajci odloži puško in pas, sukno in telovnik, pridržati si samo obe pištoli in meč, katerega si vtakne med zobe.

Tako se je oprostil vseh teškov. Vsi vojaki, ki so se stali zunaj odprtine, so ga čudeč se opazovali. Prične plezat po razpokah in razbitih skalah, kakor po lestvi. Bil je bos, kar je bilo ugodno za njega. Bilo je težavno plezanje. Zdelo se mu je bilo kot bi plezal po zobeh žage. "Sreča za me," je govoril sam s seboj, da ni nikogar v prvem nadstropju, "ker sicer bi me ne pustil plezati naprej."

Tako je plezal kakih štirideset čevljev visoko. Toda čim višje je prihajal, tem težavnejše je bilo plezanje, ker odprtina se je pričelazoževati. In čim višje je prihajal, tem večja je bila nevarnost, da pade v globčino.

Konečno pride do line v prvem nadstropju. Oprime se razbite železne ograje z obema rokama in visi nekaj časa, držeč se samo z rokama, v zraku. Potem se pa z vso silo povzpne do line in stopi na varna tla. Še enkrat bi se moral stegniti, in bil bi v dvorani prvega nadstropja.

Toda tu se pri lini prikaže obraz. Radoub je mahoma zagledal pred seboj nekaj strašnega. Videl je razbito oko, razstreljena usta, lice vse krvavo. In ta strašni mož pogleda Radoub v oko. Postava pride bližje; z eno roko iztrga Radoubu obe pištoli izza pasu, z drugo roko mu potegne meč iz rok.

Radoub je bil naenkrat brez orožja. Kolena se mu tresejo na slabem podstavku, z rokama pa se krčevito drži železnih kolov od ograje. Pod seboj pa vidi globčino, štirideset čevljev globoko.

Oseba, ki se je pojavila pri strelni lini je bil Chante-en-Hi-

ver, najstrašnejši izmed branilcev stolpa. Z razbito glavo, in obdan z nešteti ranami, se je spustil iz dolenjih prostorov po stopnjicah navzgor in prišel v dvorano v prvem nadstropju, kjer ga je sveži zrak nekoliko poživljal. Mahoma pa je opazil Radoub postavo pri oknu. Kot tiger je planil in ga v trenutku razorožil. Potem pa se je začel izvanreden dvoboj. Dvoboj med ranjenim in med neoboroženim. Brez dvoma je imel ranjenec veliko prednost. En sam strel iz pištole bi zadostoval, da požene Radoub v zijajočo globčino.

K sreči za Radoubu pa Chante ni mogel streljati, ker je držal obe pištoli v svoji roki, pač pa je bil prisiljen poslužiti se zaplenjenega meča. Z mečem zamahne proti rami Radoubu. Ta uhodljaj je ranil sarženta, toda objednem mu je tudi rešil življenje.

Radoub, brez orožja, toda v polni moči, ne zmeče se za tano, ki ni prišla do kosti, spusti železno ograjo in skoči skozi lino v dvorano. Tako je stal naenkrat pred Chantejem, ki je vrgel meč od sebe in vzel v vsako roko eno pištolo. Chante, kleči na tleh in meri na Radoubu; toda njegova ranjena roka se je tako tresla, da ni mogel takoj streljati. Radoub pa je porabil ta trenutek, da se je hresčeče zasmeljal.

"Povej mi, gdi črv," kriči Radoub, "kaj misliš, da se bom ustrašil tvojih groznih spačenihih ustnic? Sapršiti, kako so ti zbil tvojice lice!"

Chante pa še vedno meri na Radoubu.

Radoub pa nadaljuje: "Sicer ne pristoji, da bi kaj posebno govoril o tem, toda strel je v resnici lepo naredil s tvojim licem. Torej, začni, začni, pomei s pištolami, prijatelji!"

Pištola se sproži, in strel je šel tako blizu Radoubove glave, da mu je odrgal polovico ušesa. Zdajci dvigne Chante drugo roko, da zopet pomeri, toda Radoub mu ni dal časa, da bi ustrlel.

"Dovolj imam, ko sem zgubil pol ušesa," kriči. "Ranil si me dvakrat, in sedaj je moja vrsta za napad."

In zakadi se v Chanteja, mu izpodbiže pištola iz rok, ki se sproži v zraku, potem pa ga prime za razbita usta. Chante zakriči in omahne.

Radoub pa stopi preko njegovega in reče: "In sedaj, ko sem ti dal svoj ultimatum, nikar se ne zmakni več. Bodi miren na svojem prostoru črv. Bodi zagotovljen, da si sedaj še ne bom privoščil zabave s tem, da te zakoljem. Plazi se po tem prostoru, ali pa umri sam, če hočeš. Kmalu spoznaš, kako neumnost ti je župnik povedal. Odpotuj ti tvoje velike skrivnostne kraje na onem svetu, kmeti!"

In Radoub skoči v dvorano zraven odprtine. "Tudi vraga ne vidim tu," mrmra sam za sebe. Chante pa se zvije v silnih bolečinah in strašno zatuli. Radoub se obrne.

"Tiho, bodi toliko prijazen in molči, nevedni državljani," mu reče. "Še teboj nimam ničesar več opraviti. Torej miruj." Krik in šum v dolenjem nadstropju je bil strašen. Bička je bila bolj grozna kot prej.

"Tam zdolej se jim godi dobro," reče. "Le čuj jih, kako kričijo: Živel kralj! Plemenito umirajo!"

Z nogo se spodtakne ob meč. Pobere ga in reče Chanteju, ki je nepremično ležal na tleh, najbrž že mrtev:

"Glej, kmet, baš to je, kar sem hotel, svoj meč. Potrebujem ga. Pa tudi pištolo bi rad. Zlodej te vzemi, divjak, ker si jih izstrelil. Kaj naj naredim. Brez koristi sem na tem pro-

storu." Radoub lomasti po temni nevarno. Naenkrat pa zadene v temi na dolgo mizo, in na tej mizi se nekaj sveti. Ko potipuje z roko, začuti, da je tu cela skladišnica orožja, arkebuz, nožev, pištol, karabink. Vse to je bilo pripravljeno, najbrž za oblegance, da dobijo sveže orožje, kadar se umaknejo iz dolenjih prostorov navzgor.

"Miza, kjer dobim slaščice!" vzklikne Radoub. (Potem pa je postal grozen.

Vrata, ki so vodila iz prvega nadstropja v dolenje, so bila na široko odprta. Radoub vže meč od sebe, zgrabi z vsako roko eno pištolo, ustrlel, potem zgrabi arkebuz, jo sproži, nakar se loti karabinke in tudi to sproži. Sedaj šele je prišel Radoub do sape. Z grmečim glasom zakriči po stopnjicah: "Živel Pariz!"

Potem pa zopet zgrabi za karabinko in dvakrat ustrlel navzdol. Spodaj je nastala strašna zmesnjava. Nepricakovani napad od strani, kjer se ni nadjati sovražnika, najbolj vznemiri človeka. Dva izmed treh strelav Radoubu sta zadela.

"Po stopnicah navzgor!" kriči markiz.

Obleganci takoj zapustijo retirado; jata ptic se ne bi mogla tako hitro razkropiti. Vaakdo je hotel biti prvi na stopnjicah. Markiz jih vzpodbuja s pogumu.

"Hitro!" kriči. "Sedaj je čas, da pobegnemo, nam se ne bo štel v sramoto. Proti drugemu nadstropju. Tam začnemo z novim delom."

In zadnji je zapustil retirado. In to mu je rešilo življenje.

Radoub je čakal na vrhu stopnje in ni ustrlel prej, dokler mu moške niso prišli blizu samo za en korak. Če bi bil markiz med prvimi, bi bil gotovo ubit. In predno je imel Radoub čas zgrabit za novo orožje, so ostali smuknili mimo v jugastih stopnjic. Radoubu se niso držali napasti, ker so menili, da je prvo nadstropje polno sovražnika. Niso vedeli, da je Radoub sam. Hiteli so v drugo nadstropje. Tu so bila železna vrata, tuje bila užigalna nit, ki naj zažge stolp. Tu je bilo potrebno podati se ali pa umreti.

Gauvain sam je bil ves presenečen od nepricakovane pomoči, ki mu je prišla iz prvega nadstropja. Niti sanjal se mu ni, da se je drugemu saržentu posrečilo priti v prvo nadstropje. Vesel te nepricakovane pomoči je gonil svoje ljudi po stopnjicah navzgor. Sam pa z njimi v mečem v roki. Na vrhu stopnje ga sreča Radoub, ki ga vojaško pozdravi in reče: "Samo trenutek, poveljnik. Jaz sem vse to povzročil. Spomnil sem se Dola. Naredil sem tako kot vi. Spravil sem sovražnika med dva ognja."

"Dober učencec si," odvrne Gauvain, ko se nasmehe.

Kdor se nahaja nekaj časa v temi, se mu oči kmalu privadijo teme, kakor ponočnemu ptiču. Gauvain opazi, da je Radoub ves oblit s krvjo:

"Toda, tovariš, ti si vendar ranjen," reče Gauvain.

"Nič za to, poveljnik. Kaj dene, če imamo eno nho več ali manj? Tudi z mečem sem udarjen, pa se nič ne brigam. Saj je samo nekoliko moje krvi."

Množica vojakov se je nabrala v dvorani prvega nadstropja. Kmalu prinesejo leščerbo. Cimourdain se pridruži Gauvainu. Zbrali so se poveljniki, da se posvetojejo. Vedeli niso, da oblegancem primanjkuje smodnika. (Nadalje so pa vedeli, da je drugo nadstropje zadnji prostor, kjer se bodoje branili. In konečno: stopnjice, ki vodijo v drugo nadstropje,

so lahko podmlinirane.

Ena sama stvar je bila gotova: Sovražnik ni mogel pobegniti. Oni, ki niso bili mrtvi, so bili pa zaprti. Lantenac je bil v pasti.

In ker so imeli to gotovost, so se lahko ustavili za trenutek in premišljevali. Imeli so še precej mrtvih. Potrebno je bilo, da ne izgubijo preveč mož pri tem zadnjem naskoku. Vse je čakalo na povelje generalov. Cimourdain in Gauvain se še vedno posvetojeta. Radoub pa poslušaj zvrven.

Konečno se pa boječe približa generalu, pozdravi in reče: "Poveljnik!"

"Kaj je, Radoub?"

"Ali imam pravico do malega plačila?"

"Gotovo. Povej kaj želiš!"

"Rad bi šel prvi po stopnjicah navzgor."

Nemogoče mu je bilo odreči. In če bi mu, bi šel brez dovoljenja.

Enajsto poglavje.

Obup.

In dočim so se v prvem nadstropju posvetovali, so delali barikado v drugem. Kdor ima uspeh, je divji, kdor je premagan, je blazen. Bitka se je imela pričeti med prvimi in drugimi nadstropjem. V prvem nadstropju je vladalo upanje na zmago, v drugem pa obup.

Ko so prišli v drugo nadstropje, je bila prva skrb oblegancev, da se zabarikadirajo. Da bi samo vrata pritrdili, bi jim nič ne pomagalo. Najbolje je blokirati stopnjice. Imanus je vtaknil v zidno dolbino bakljo, ki je motno razsvetljevala okolico. V tej predvorani, oziroma hodniku v drugem nadstropju, se je nahajala velikanška skrinja, se iz onih časov, ko ljudje še niso imeli omar, kamor bi spravljali obleko in perilo. To skrinjo so potegnili iz temnega kota in jo postavili na vrh stopnje. Bila je ravno toliko široka kot stopnjice same. In ko so to delo skončali, so se za trenutek podali k potrtosti.

Izmed devetnajstih jih je ostalo še sedem, in še ti so bili vsi ranjeni, razven Imanusa in markiza. Vsi drugi so bili mrtvi. Streljivo jim je pošlo. Prešli so svoje krogelje, in pri vseh sedmih so jih dobili še štiri. Prišli so do trenutka, ko niso mogli drugzga narediti kot pasti. Bili so ob robu prepada, in nobene rešitve ni bilo za nje več.

Medtem so pa tudi napadalcii pričeli z novim napadom. Krogelje so zadevale v skrinjo in stopnjice. Nobene poti za beg. Skozi knjižnico. Na ravni ni je stalo pripravljenih šest

DENARJE V STARO DOMOVINO.

Poslajmo denar na Kranjako, Biserjako, Primorako, Koroško, Tirolsko, Češko, Hrvaško in Ogrsko tako nesljivo kakor pred vojno. Iz poslovanja zadnjih treh mesecev smo se do dobrega prepričali, da pride denar tudi sedaj sigurno v roke naslovnikov. — Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite natančni Váš naslov in one osebe, kateri se imate plačati.

Cene:

K	\$	K	\$
5	0.90	120	20.40
10	1.80	130	22.10
15	2.65	140	23.80
20	3.50	150	25.50
25	4.35	160	27.20
30	5.20	170	28.90
35	6.05	180	30.60
40	6.90	190	32.30
45	7.75	200	34.00
50	8.60	250	42.50
55	9.45	300	51.00
60	10.30	350	59.50
65	11.15	400	68.00
70	12.00	450	76.50
75	12.85	500	85.00
80	13.70	600	103.00
85	14.55	700	121.00
90	15.40	800	139.00
95	16.25	900	157.00
100	17.10	1000	175.00
110	18.70		

TVRDKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ALI VI
ALI VAŠI PRIJATELJI TRPUJO NA
SLABI KRVI
Slavni zdravnik poroča
527 slučajev zdravljenih
527 slučajev ozdravljenih.
S pomočjo Oxyolina in serumu. Pridite v naš urad in vam bomo pokazali ta poročila in druga, ki vas prepričajo.
Dr. L. E. SIGELSTEIN,
308 PERMANENT BLDG.
748 EUCLED AVE.

topov, vsi namerjeni proti knjižnici. Edina pot k begu je bila, da pri oknih poskačejo navzdol.

Markiz se obrne proti svojim ljudem in jim reče:

"Prijetelji, do konca smo prišli!"

In po kratkem molku se pri- stavi:

"Tovariš Francouer, bodi naš duhoven!"

Vsi pokleknejo, z rožnimi vency v rokah. Krogelje napadalec so čimdalje huje tokle ob vrata. Župnik Francouer, ki se je nahajal med obleganci, ves pokrit s krvjo, dvigne križ v svoji desni roki. Markiz poklekne z enim kolonom.

"Prihajajte vsi," reče Francouer. "Svoja greha. Markiz, govori!"

Markiz pa odvrne:

"Ubijal sem!"

"Ubijal sem," reče Hoi-

nard.

"Ubijal sem," reče Guinoi-

seal.

"Ubijal sem," reče Brinda-

mour.

"Ubijal sem," reče Chate-

nay.

"Ubijal sem," reče Imanus.

In Francouer pristavi:

"V imenu presvete Trojice,

vas odvežem grehov. Naj se

vaše duše v miru ločijo od te-

ga sveta."

"Amen!" odvrnejo vsi osta-

le. "Sedaj pa," reče "dajmo vsi umreti."

"In ubijajmo nadalje," pri-

stavi Imanus.

Krogelje iz mušket so razbija-

le skrinjo, ki je zavirala vhod

v drugo nadstropje.

"Mislite na Boga!" reče du-

hoven. "Zemlja ni več vaše

prebivališče.

"Da," potrdi markiz, "naha-

jamo se že v grobu."

Vsi sklenejo svoje glave in

se potrkajo na prsa. Markiz

gleda v tla, župnik moli, kmet-

je molijo. Skrinja zunaj je gro-

zila, da se razbije vsak trenu-

tek.

Vaše pušenje

Noben drug duhan vam ne da takega zadovoljstva kot Prince Albert pri prvem pokusu. Prince Albert duhan ne more gristi vašega jezika. Prince Albert je različen od drugih duhanov, ker "grizenje" je izključeno po posebnem patentu.

Seznajte se s P. A. tobakom, in vi deli bode, ko prijeten, mil in slasten je ta duhan Prince Albert.

Naredite s tem duhanom cigareto, nabašite z njim svojo pipo, kadite hudo, od prvega do zadnjega "cuga", dan za dnevom, neprestano. Prince Albert tobak je droben rezan in se dobi povsod v 5c vrečkah ali v škatljah po 10c. Tudi pol in enofuntnih humidorji

PRINCE ALBERT

naroden tobak.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

HRANITE.

Čudno je, da se mora ljudi opominjati naj čuvajo svoje največje bogatstvo — zdravje, ki se ne dobi tako lahko, kadar je enkrat zgubljen. Toda ljudje silno zanemarljajo svoje zdravje prav kakor bi vabili boleznin in smrt v svoja telesa. Hranite svoje zdravje bolj kot svoje dolarje. Mi ponujamo onim, ki so zgubili svoje zdravje, in ki ga žele zopet dobiti

Trinerjevo ameriško grenko vino.

To naravno zdravilo obstoji s čistega rudečega vina in zdravilnih želišč, in ima mnogokrat hitre posledice, če se redno jemlje, če imate

OTRPLA JETRA, ZAPRTJE, ZGUBO APETITA, HIPNO SLABOST, BOLEČINE SPODAJ, KRČE, ŽELODČNI KATAR.

Za vse take bolezni je treba telo hitro izčistiti, ne da bi telo oslabelo. To zdravilo utrdi sistem in mu pomaga, da odpravlja svoje delo brez zadržka. Pri želodčnih boleznih, jetrnih in prebaviljalnih organih, jako dobro upliva

PO LEKARNAH.

CENA \$1.00

JOSIP TRINER

MANUFAKTURNI KEMIST

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Imejte vedno Trinerjev liniment pri rokah. Mogoče ga danes ne potrebujete, toda jutri vam lahko koristi, da ozdravite bolečine v mišicah in sklepah. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.